

(א) צ"מ נח. (ב) לעיל קב.
(ג) [ד"ה ומן] (ד) ובצ"מ פ'
השואל כמנו להפך ע"פ

הגהות הב"ח

(א) גנ' לפלוג ולמנ' בדדיה ב"ד"א בשליח שלא עשהו בעדים אבל שליח שעשהו בעדים: (ב) רש"י ד"ה מנא דיעין וכו' שלוחו ה"ק וכו' וכו' מ"ה שכיירו נשכר וכו' ולשבת לקטרו ושלקטו וכו' לשון מורי לישנא אחריתא כ"ל: (ג) וכו' ד"ה אמר וכו' וכו' דנהוגה בפניו מיי: (ד) ב"א" לא על למנ' פירכא דברכי' לה"ט אלף טעמא: (ה) ד"ה שליח וכו' כגון דלא אמר לו אמרו לפלוני ישלח לי על ירך רק מים מעדים שעשהו שליח להביא לו אבל אם היה אמר לו אמרו לפלוני ישלח לי על ירך פשיטא דהוי: (ו) ד"ה הכי וכו' דהמפקיד אלף תבוי:

רבינו חננאל

אלא אמר רבא שאני מתני' דכיון דידע למאן גזליה ואודי ליה כיון דאפשר לאהדורי ממונא למריה הוה ליה כמאן דאמר ליה יהוי לי בידך. ורב חננאל דיל גמי פ"י דמתני' דבב"ב הכל.

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

שכבר הודה מפי עצמו. וזכא ללכת ידי שמים. ואע"ג דזי דינא לא מנא מחייבי ליה אלף מניה לפנייה מניהו די עונש אין יואל עד שיטלם לשניהם דהא לאו לבעלים אהדריה כו': אלף אמר רבא. מתני' דברי הכל היא ולא דמיא לאין יודע דהתם זין נשבע זין לא נשבע הוה דפליגי ר' טרפון ור"ע לענין דינא דר' טרפון לא מחייב להחזיר ליד הגזול ור"ע מחייב אע"ג דלא נשבע. והאי דפרכת לעיל ואי ר"ע אע"ג דלא אשבע לאו פירכא היא דהתם דין הוא דאע"ג דלא משבע דיחזיר לכל אחד שהרי אין יודע למי גזל ולא נפיק ידי שמים כלל אבל הלא בזמנא דידע למאן גזל ומודי ליה משעת הודאה דמזומן הוא להשיב הו גביה כפקדון הלכך נשבע תחילה קודם הודאה אע"ג כו': שליח שעשהו בעדים. ראובן שיש לו מעות לקבלם הימנו ונתנם לו: הו שליח. ואם נאנסו דרךך פטור בעל הבית שנתנם לו: פטור. דלא קמה ברשות שואל להחמיצו בלונסין עד שיאמר לו מפיו לשלחה לו ביד בנו כו': מנא ידעינן. דשלוחו הוא דקרי ליה מתני' שלוחו (א): לקטרו. שלקטו אכלו לדור עמו בביתו ללוותהו בעלמא לשון מורי: ושכירו. נשכר עמו ליום ולחמש ולשנה ולשבעה. לישנא אחריתא לקטרו לוקט מבוטחו: ולאפוקי מהאי סגא. הא מתניתין דלוקטומנא שליח צ"ד אפילו עשהו גזלן ולא גזול הוא שליח והו באחריותו דגזול לאפוקי מהאי תנא: שליח צ"ד. דמשמע מתני' דמשנתן לו נפטור גזלן כשעשהו גזול קאמר ולא כשעשהו גזלן: ושנה פנה ונטל שג. מיד השליח: פטור. ממונא דהך. טעמא דנטל הגזול הא נאנסו מן השליח הראשון חייב: וא"ס משנפשו. דקתני לא יתן לשלוחו ואי דלא עשהו בעדים מנא ידעינן [לא] תוקמא כשעשהו בעדים אלף בזמנא דלאו שליח ביקש מחזירו שימציא לו לגזלן את עצמו לומר לו אם תרצה לשלח כלום לפלוני שלח צדי:

דינא דר' טרפון לא מחייב להחזיר ליד הגזול ור"ע מחייב אע"ג דלא נשבע. והאי דפרכת לעיל ואי ר"ע אע"ג דלא אשבע לאו פירכא היא דהתם דין הוא דאע"ג דלא משבע דיחזיר לכל אחד שהרי אין יודע למי גזל ולא נפיק ידי שמים כלל אבל הלא בזמנא דידע למאן גזל ומודי ליה משעת הודאה דמזומן הוא להשיב הו גביה כפקדון הלכך נשבע תחילה קודם הודאה אע"ג כו': שליח שעשהו בעדים. ראובן שיש לו מעות לקבלם הימנו ונתנם לו: הו שליח. ואם נאנסו דרךך פטור בעל הבית שנתנם לו: פטור. דלא קמה ברשות שואל להחמיצו בלונסין עד שיאמר לו מפיו לשלחה לו ביד בנו כו': מנא ידעינן. דשלוחו הוא דקרי ליה מתני' שלוחו (א): לקטרו. שלקטו אכלו לדור עמו בביתו ללוותהו בעלמא לשון מורי: ושכירו. נשכר עמו ליום ולחמש ולשנה ולשבעה. לישנא אחריתא לקטרו לוקט מבוטחו: ולאפוקי מהאי סגא. הא מתניתין דלוקטומנא שליח צ"ד אפילו עשהו גזלן ולא גזול הוא שליח והו באחריותו דגזול לאפוקי מהאי תנא: שליח צ"ד. דמשמע מתני' דמשנתן לו נפטור גזלן כשעשהו גזול קאמר ולא כשעשהו גזלן: ושנה פנה ונטל שג. מיד השליח: פטור. ממונא דהך. טעמא דנטל הגזול הא נאנסו מן השליח הראשון חייב: וא"ס משנפשו. דקתני לא יתן לשלוחו ואי דלא עשהו בעדים מנא ידעינן [לא] תוקמא כשעשהו בעדים אלף בזמנא דלאו שליח ביקש מחזירו שימציא לו לגזלן את עצמו לומר לו אם תרצה לשלח כלום לפלוני שלח צדי: בדיקתי

שליח שעשהו בעדים הו שליח ואת לי וזוי גבי פלוגיא ולא קא מושרד להו איתחזי ליה דלמא איניש הוא דלא משכח לשדורי ליה א"נ כדרב חסדא בשכירו ולקטרו א"ר יהודה אמר שמואל אין

שכבר הודה מפי עצמו. וזכא ללכת ידי שמים ומיהו די עונש אין יואל עד שיטלם לשניהם דהא לאו לבעלים אהדריה כו': אלף אמר רבא. מתני' דברי הכל היא ולא דמיא לאין יודע דהתם זין נשבע זין לא נשבע הוה דפליגי ר' טרפון ור"ע לענין דינא דר' טרפון לא מחייב להחזיר ליד הגזול ור"ע מחייב אע"ג דלא נשבע. והאי דפרכת לעיל ואי ר"ע אע"ג דלא אשבע לאו פירכא היא דהתם דין הוא דאע"ג דלא משבע דיחזיר לכל אחד שהרי אין יודע למי גזל ולא נפיק ידי שמים כלל אבל הלא בזמנא דידע למאן גזל ומודי ליה משעת הודאה דמזומן הוא להשיב הו גביה כפקדון הלכך נשבע תחילה קודם הודאה אע"ג כו': שליח שעשהו בעדים. ראובן שיש לו מעות לקבלם הימנו ונתנם לו: הו שליח. ואם נאנסו דרךך פטור בעל הבית שנתנם לו: פטור. דלא קמה ברשות שואל להחמיצו בלונסין עד שיאמר לו מפיו לשלחה לו ביד בנו כו': מנא ידעינן. דשלוחו הוא דקרי ליה מתני' שלוחו (א): לקטרו. שלקטו אכלו לדור עמו בביתו ללוותהו בעלמא לשון מורי: ושכירו. נשכר עמו ליום ולחמש ולשנה ולשבעה. לישנא אחריתא לקטרו לוקט מבוטחו: ולאפוקי מהאי סגא. הא מתניתין דלוקטומנא שליח צ"ד אפילו עשהו גזלן ולא גזול הוא שליח והו באחריותו דגזול לאפוקי מהאי תנא: שליח צ"ד. דמשמע מתני' דמשנתן לו נפטור גזלן כשעשהו גזול קאמר ולא כשעשהו גזלן: ושנה פנה ונטל שג. מיד השליח: פטור. ממונא דהך. טעמא דנטל הגזול הא נאנסו מן השליח הראשון חייב: וא"ס משנפשו. דקתני לא יתן לשלוחו ואי דלא עשהו בעדים מנא ידעינן [לא] תוקמא כשעשהו בעדים אלף בזמנא דלאו שליח ביקש מחזירו שימציא לו לגזלן את עצמו לומר לו אם תרצה לשלח כלום לפלוני שלח צדי:

שכבר הודה מפי עצמו. וזכא ללכת ידי שמים ומיהו די עונש אין יואל עד שיטלם לשניהם דהא לאו לבעלים אהדריה כו': אלף אמר רבא. מתני' דברי הכל היא ולא דמיא לאין יודע דהתם זין נשבע זין לא נשבע הוה דפליגי ר' טרפון ור"ע לענין דינא דר' טרפון לא מחייב להחזיר ליד הגזול ור"ע מחייב אע"ג דלא נשבע. והאי דפרכת לעיל ואי ר"ע אע"ג דלא אשבע לאו פירכא היא דהתם דין הוא דאע"ג דלא משבע דיחזיר לכל אחד שהרי אין יודע למי גזל ולא נפיק ידי שמים כלל אבל הלא בזמנא דידע למאן גזל ומודי ליה משעת הודאה דמזומן הוא להשיב הו גביה כפקדון הלכך נשבע תחילה קודם הודאה אע"ג כו': שליח שעשהו בעדים. ראובן שיש לו מעות לקבלם הימנו ונתנם לו: הו שליח. ואם נאנסו דרךך פטור בעל הבית שנתנם לו: פטור. דלא קמה ברשות שואל להחמיצו בלונסין עד שיאמר לו מפיו לשלחה לו ביד בנו כו': מנא ידעינן. דשלוחו הוא דקרי ליה מתני' שלוחו (א): לקטרו. שלקטו אכלו לדור עמו בביתו ללוותהו בעלמא לשון מורי: ושכירו. נשכר עמו ליום ולחמש ולשנה ולשבעה. לישנא אחריתא לקטרו לוקט מבוטחו: ולאפוקי מהאי סגא. הא מתניתין דלוקטומנא שליח צ"ד אפילו עשהו גזלן ולא גזול הוא שליח והו באחריותו דגזול לאפוקי מהאי תנא: שליח צ"ד. דמשמע מתני' דמשנתן לו נפטור גזלן כשעשהו גזול קאמר ולא כשעשהו גזלן: ושנה פנה ונטל שג. מיד השליח: פטור. ממונא דהך. טעמא דנטל הגזול הא נאנסו מן השליח הראשון חייב: וא"ס משנפשו. דקתני לא יתן לשלוחו ואי דלא עשהו בעדים מנא ידעינן [לא] תוקמא כשעשהו בעדים אלף בזמנא דלאו שליח ביקש מחזירו שימציא לו לגזלן את עצמו לומר לו אם תרצה לשלח כלום לפלוני שלח צדי:

שכבר הודה מפי עצמו. וזכא ללכת ידי שמים ומיהו די עונש אין יואל עד שיטלם לשניהם דהא לאו לבעלים אהדריה כו': אלף אמר רבא. מתני' דברי הכל היא ולא דמיא לאין יודע דהתם זין נשבע זין לא נשבע הוה דפליגי ר' טרפון ור"ע לענין דינא דר' טרפון לא מחייב להחזיר ליד הגזול ור"ע מחייב אע"ג דלא נשבע. והאי דפרכת לעיל ואי ר"ע אע"ג דלא אשבע לאו פירכא היא דהתם דין הוא דאע"ג דלא משבע דיחזיר לכל אחד שהרי אין יודע למי גזל ולא נפיק ידי שמים כלל אבל הלא בזמנא דידע למאן גזל ומודי ליה משעת הודאה דמזומן הוא להשיב הו גביה כפקדון הלכך נשבע תחילה קודם הודאה אע"ג כו': שליח שעשהו בעדים. ראובן שיש לו מעות לקבלם הימנו ונתנם לו: הו שליח. ואם נאנסו דרךך פטור בעל הבית שנתנם לו: פטור. דלא קמה ברשות שואל להחמיצו בלונסין עד שיאמר לו מפיו לשלחה לו ביד בנו כו': מנא ידעינן. דשלוחו הוא דקרי ליה מתני' שלוחו (א): לקטרו. שלקטו אכלו לדור עמו בביתו ללוותהו בעלמא לשון מורי: ושכירו. נשכר עמו ליום ולחמש ולשנה ולשבעה. לישנא אחריתא לקטרו לוקט מבוטחו: ולאפוקי מהאי סגא. הא מתניתין דלוקטומנא שליח צ"ד אפילו עשהו גזלן ולא גזול הוא שליח והו באחריותו דגזול לאפוקי מהאי תנא: שליח צ"ד. דמשמע מתני' דמשנתן לו נפטור גזלן כשעשהו גזול קאמר ולא כשעשהו גזלן: ושנה פנה ונטל שג. מיד השליח: פטור. ממונא דהך. טעמא דנטל הגזול הא נאנסו מן השליח הראשון חייב: וא"ס משנפשו. דקתני לא יתן לשלוחו ואי דלא עשהו בעדים מנא ידעינן [לא] תוקמא כשעשהו בעדים אלף בזמנא דלאו שליח ביקש מחזירו שימציא לו לגזלן את עצמו לומר לו אם תרצה לשלח כלום לפלוני שלח צדי:

אומר שלח לי על ידו פשיטא דהו שליח דהא תנן בהשואל (צ"מ דף קז: טז) אמר ליה השואל שלח לי ביד בני ביד עבדי ביד שלוחי או ביד בןך או ביד עבדך או ביד שלוחך ושלחה חייב ומ"ל א"ל בפניו שלח ומ"ל אמר ליה שלח בפניו שלח (ז) ומיהו לקמן לא משמע הכי דבעי לשמואל מאי תקנתיה הול"ל ששלח ליה שלח לי ע"י זה דהו שליח לכך צ"ל דבכל ענין שלח בפניו לא הו שליח עד שיאמר לו בפניו שלח לי על ידו כהיא דהשואל דליידי בפניו וכן מוכיח מתוך הקונטרס: רבא אמר לא הו שליח. יש מקשים דרבה אדרבה דהכא קאמר רבה דלא הו שליח המוכר את הספינה (צ"מ דף קז: טז) אמרינן רבה ורב יוסף דלמרי תרוייהו הכא בזמנא מוכר כלותים שפקדון ואזרח ר' יהודה לטעמיה דאמר לאתויי שדריה הרי לרבה אליבא דר' יהודה הו שליח וי"ל דשאני התם דכיון שנתן לו פונדיון וזוה לו להביא באיסור שמן הו כאלו א"ל בהדיא שלח לי על ידו ופטור ולפי מה שפירשתי דדוקא שאמר ליה בפניו אית לן למימר דכיון דנתן הפונדיון הו כאלו אמר ליה בפניו שלח הלכך אמר לר' יהודה לאתויי שדריה: רבא קא"ס איניש מודימנא הוא. מימא אמאי חייב הוא מן הדין באחריות אונס הדרכך והא אין יכול לומר אין רצוני שיהא פקדוני ביד אחר כיון דתפיס ליה באיניש מהימנא וי"ל דרבה דלאפילו הוא עצמו הביאו דרךך ונאנס חייב דפשעיה הוא עושה שמוליקו דרךך במקום פלוני שיש בו סכנה ובע"כ חייב לשמור עד שיחזירנו לו בישוב במקום שהפקידו אכלו כלאמרינן לקמן (דף קמ: טז) בהמפקיד אכל חזירו בישוב לא יחזיר לו במדבר משמע דבעל כרחו חייב לשמור עד שיחזירנו בישוב במקום שהפקידו ולא כל כמנייה להחזיר לו במדבר במקום סכנה: אי דלא עשהו בעדים מנא ידעינן. כלומר היכי מסר לו משאל כיון דלא ידע אי האי שליח של שואל הוא: בשכירך ודקיפו. מימא אמאי לא אמר רב חסדא נמי אהא ועוד מימא אמאי לא פריך ליה מעיקרא ממנתי' והדר הוה ליה למפרך מהיהא דפ' השואל: אין

עין משפט
נר מצוה

קב א מיי פ"ז מהל' גזילה הלכה ט סמוג עין עג טו"ש"ע ח"מ ס' שמו סוף פ': קבא ב מיי שם הלכה י ופ"ג מהלכות שלוחין וזמנא הלכה ה סמוג עין עג טו"ש"ע ח"מ ס' שמו סוף פ' וס' קבא סוף פ' וטע"ג ב וס' קבג סוף פ' וטע"ג: קבג ג מיי פ"ג מהל' שאלה ופקדון הלכה א סמוג עין עג טו"ש"ע ח"מ ס' שמו סוף פ': קבג ד מיי שם טור סוף פ' וטע"ג ב וס' קבא סוף פ':

מוסף רש"י

ושילחה ביד בנו. המשאל ששלח לו לשאל ביד בנו של משאל ב"ב"ב פטור. אם מתא דרך. פלוגי בה רבה ורב חסדא. רב חסדא מתוך לה להאי שלוחו דמנתי' כשכירו ולקטרו שדר בביתו, אכל אין עדים שהו שלוחו, דאי איהא עדים הו שליח ומיי השואל בלונסין משמכרו לו, רבה אומר אפילו עשהו שליח בעדים לאו שליח הוא להחמיצו בלונסין דה"ק ליה איניש מהימנא הוא אי בעית לשדורי צדיה שדר (טז). לא יתן לא לבנו. של גזול להוליכו לגזול, של גזול להוליכו להחזיר, דלא הו השפה עד דמנתי ליה (ע"פ ר"ע).